U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Pavla Vrchy rozhodl o návrhu **Krajského úřadu Libereckého kraje,** se sídlem v Liberci, U Jezu 642/2a, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v České Lípě,** a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 6 C 57/2009, ve věci žaloby o zaplacení 3 182 534 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **VETT, a. s.,** se sídlem v Praze 4, Nad Opatovem 2140, IČ 25404717, zastoupená JUDr. Jiřím Teryngelem, advokátem se sídlem v Praze 5, Ke Klimentce 2186/15, a žalovaného **města Česká Lípa**, se sídlem v České Lípě, náměstí T. G. Masaryka 1,

takto:

P ř í s l u š n ý vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 6 C 57/2009, o zaplacení 3 182 534 Kč s příslušenstvím, **j e správní orgán**.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným dne 31. 1. 2012 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, navrhl Krajský úřad Libereckého kraje tomuto senátu rozhodnutí sporu o pravomoc podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a Okresním soudem v České Lípě ve věci žaloby o zaplacení částky 3 182 534 Kč s příslušenstvím.

Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobkyně uzavřela se žalovaným dne 1. 3. 2002 smlouvu o závazku veřejné služby k zajištění ostatní dopravní obslužnosti města Česká Lípa podle § 19c zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, na jejímž základě žalobkyně zajišťovala pro žalovaného provoz městské autobusové dopravy v České Lípě. V souladu se smlouvou vyúčtovala žalobkyně žalovanému v souvislosti s provozem autobusové dopravy prokazatelnou ztrátu za období 1. 1. 2005 – 31. 12. 2005 ve výši 3 182 534 Kč. Prokazatelná ztráta za dané období činila celkově 25 635 118, 59 Kč. Od této částky žalobkyně odečetla zaplacené zálohy ve výši 20 000 000 Kč a přeplatek finančních prostředků z vyúčtování za rok 2004 ve výši 2 452 584,62 Kč.

Vyúčtování prokazatelné ztráty za rok 2005 bylo schváleno místostarostou města Česká Lípa dne 25. 5. 2006. Výzva k úhradě žalované částky byla žalovanému doručena spolu s fakturou dne 31. 7. 2006. Žalovaný však na výzvu nereagoval a požadovanou částku žalobkyni neuhradil, proto žalobkyně podala dne 1. 12. 2008 u Okresního soudu v České Lípě návrh na vydání platebního rozkazu, v níž se domáhá zaplacení částky 3 182 534 s úrokem z prodlení ve výši 0,08 % od 12. 8. 2006 do zaplacení.

Okresní soud v České Lípě usnesením ze dne 14. 1. 2010, čj. 6 C 57/2009 - 72, řízení o žalobě zastavil (výrok I.), žádnému z účastníků řízení nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a doplnil, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Krajskému úřadu Libereckého kraje (výrok III.). K odvolání žalovaného do výroku o nákladech řízení Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, usnesením ze dne 30. 4. 2010, čj. 73 Co 97/2010 - 86, přiznal žalovanému na úkor žalobkyně náhradu nákladů řízení; ve výrocích I. a III. zůstalo usnesení okresního soudu nedotčeno. Následně byl spis postoupen Krajskému úřadu Libereckého kraje.

Poté Krajský úřad Libereckého kraje (navrhovatel) podal zvláštnímu senátu návrh na rozhodnutí negativního kompetenčního sporu. Upozornil, že o předmětné věci probíhalo a probíhá více řízení mezi žalobkyní a žalovaným, dílem soudních a dílem správních. Žalovaný sice dne 1. 3. 2002 uzavřel se žalobkyní smlouvu o závazku veřejné služby k zajištění dopravní obslužnosti města Česká Lípa, nicméně posléze dospěl k závěru, že smlouva je absolutně neplatná, protože neobsahuje povinnou náležitost – předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty podle § 19c zákona o silniční dopravě. Proto žalovaný podal k Okresnímu soudu v České Lípě žalobu, kde se z titulu bezdůvodného obohacení domáhal po žalobkyni zaplacení částky 70 499 883,05 Kč. Ve zmiňované věci Nejvyšší soud usnesením ze dne 12. 1. 2011, čj. 28 Cdo 4410/2010 - 426, zrušil předcházející usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 11. 3. 2010, čj. 29 Co 393/2009 - 346, podle něhož měly o věci rozhodovat správní orgány, a konstatoval, že jedná-li se v dané věci o spor o vydání bezdůvodného obohacení, je dána pravomoc soudů v občanském soudním řízení, nehledě na to, že by v případě platně uzavřené smlouvy byl povolán rozhodovat spor správní orgán.

Ve světle výše uvedeného je navrhovatel přesvědčen, že v projednávané věci (týkající se sporu o zaplacení částky 3 182 534 Kč s příslušenstvím), která vychází z téže smlouvy o závazku veřejné služby k zajištění dopravní obslužnosti, není dána pravomoc správního orgánu, neboť chybí platně uzavřená smlouva. Předmětná smlouva v žádné své části neobsahuje skutečně vypočtený a vyčíslený předběžný odborný odhad prokazatelné ztráty za celé předpokládané období účinnosti smlouvy, jak výslovně vyžaduje zákon o silniční dopravě. Z těchto důvodů se jedná o smlouvu absolutně neplatnou ve smyslu § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a hledí se na ni, jako by nikdy nevznikla. Podle navrhovatele se tedy i v případě předmětného řízení, vedeného u Krajského úřadu Libereckého kraje pod sp. zn. OD 13/2011, nepochybně jedná o uplatnění nároku z bezdůvodného obohacení, a proto není dána pravomoc správních orgánů k rozhodnutí ve věci.

Navrhovatel dodal, že předmětná smlouva o závazku veřejné služby pochází z období před datem účinnosti zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, tj. z období před 1. 1. 2006. Vzhledem k tomu, že před nabytím účinnosti správního řádu smlouva platně nevznikla, nelze na ni aplikovat přechodné ustanovení § 182 odst. 2 tohoto zákona; spory z této smlouvy vzniklé tak nemohou projednávat správní orgány. Ze spisu dále podle navrhovatele vyplývá, že smlouva ani odborný odhad prokazatelné ztráty nikdy nebyly schváleny příslušným orgánem navrhovatele – zastupitelstvem obce; rada obce přitom není oprávněna rozhodovat o smlouvách, kterými se poskytují dotace. I z tohoto důvodu se tedy jedná o smlouvu absolutně neplatnou. Dále nelze přehlédnout, že ve věci žaloby na vydání bezdůvodného obohacení, v níž město Česká Lípa požaduje po společnosti VETT, a. s. vydání částky 70 499 883,05 Kč, byl dne 20. 4. 2009 vydán nepravomocný rozsudek Okresního soudu v České Lípě, čj. 13 C 203/2007 - 288, podle něhož je nárok města na vydání bezdůvodného obohacení co do základu důvodný; předmětná smlouva byla shledána neplatnou. Existuje-li soudní rozhodnutí, které vyslovuje neplatnost smlouvy, mohou se strany vzájemně domáhat plnění pouze z titulu bezdůvodného obohacení. Takové spory však přísluší rozhodovat soudům v občanském soudním řízení.

Vznik předmětné smlouvy je stižen takovými zásadními nedostatky, jež způsobují neplatnost smlouvy, proto se v dané věci podle navrhovatele nemůže jednat o spor z veřejnoprávní smlouvy, ale o spor z bezdůvodného obohacení. O něm je příslušný rozhodovat soud podle § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“).

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Okresní soud v České Lípě v předcházejícím soudním řízení popřel svou pravomoc věc rozhodnout a rovněž navrhovatel popírá svou pravomoc ve věci rozhodnout poté, co mu byla věc postoupena; zvláštní senát konstatuje, že se v posuzované věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem č. 131/2002 Sb.

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 11. 2004, čj. Konf 3/2003 - 18, publikované pod č. 485/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

Veřejnoprávní smlouvou je podle § 159 odst. 1 správního řádu dvoustranný nebo vícestranný právní úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Spory z veřejnoprávních smluv rozhoduje podle § 169 odst. 1 správního řádu:

a) Ministerstvo vnitra, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a je-li alespoň jednou ze smluvních stran kraj nebo jsou smluvními stranami obce s

rozšířenou působností; Ministerstvo vnitra věc projedná s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem,

b) příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevezme-li věc Ministerstvo vnitra,

c) správní orgán, který je společně nadřízený smluvním stranám, jde-li o jinou veřejnoprávní smlouvu podle § 160; není-li takového správního orgánu, řeší spor v dohodě ústřední správní úřady nadřízené správním orgánům, které jsou nadřízeny smluvním stranám,

d) správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který je stranou veřejnoprávní smlouvy, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 161, nebo

e) správní orgán, který k jejímu uzavření udělil souhlas, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 162.

Z rozhodovací praxe zvláštního senátu vyplývá, že smlouva o závazku veřejné služby ve veřejné linkové dopravě uzavřená podle § 19 zákona o silniční dopravě je veřejnoprávní smlouvou, neboť zakládá práva a povinnosti v oblasti veřejného práva (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 21. 5. 2008, čj. Konf 31/2007 - 82, publikované pod č. 1675/2008 Sb. NSS, www.nssoud.cz). Spory z těchto smluv jsou tedy po 1. 1. 2006, tj. po nabytí účinnosti nového správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) oprávněny zásadně řešit správní orgány podle § 169 správního řádu i v případě, že smlouva byla uzavřena přede dnem nabytí účinnosti citovaného zákona. Z § 182 odst. 2 správního řádu, věta za středníkem, totiž vyplývá, že kompetence správního orgánu rozhodovat spory z veřejnoprávních smluv uzavřených před nabytím účinnosti správního řádu se posoudí podle právní úpravy platné ke dni rozhodování sporu, zatímco hmotněprávní nároky z takové smlouvy bude nutné posuzovat podle dosavadních právních předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, čj. Komp 5/2011 - 88, www.nssoud.cz).

Pravomoc správních orgánů posuzovat spory z veřejnoprávních smluv nebude dána výjimečně tehdy, pokud se žalobce domáhá po žalovaném vydání plnění z titulu bezdůvodného obohacení podle § 451 a násl. občanského zákoníku. Je-li podání podle svého označení i obsahu žalobou na vydání bezdůvodného obohacení, přísluší o něm rozhodovat soudu v občanském soudním řízení. Soud v takovém případě nemůže popřít svou pravomoc jen proto, že podle jeho názoru by se měl žalobce domáhat sporné částky za použití prostředků správního řízení (k tomu srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 30. 6. 2006, čj. Konf 132/2005 - 7, publikované pod č. 955/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

Je tak zřejmé, že vymezení pravomoci orgánu příslušného rozhodnout o sporu z veřejnoprávní smlouvy je zásadně dáno charakterem sporu a jeho skutkovým základem. Význam však ojediněle může mít i obsah podání, jímž je řízení zahájeno, a způsob formulace petitu. Pro založení pravomoci určitého orgánu však jsou bez významu jakákoliv následná vyjádření žalovaného či dalších účastníků řízení k projednávané věci, resp. nepravomocná soudní rozhodnutí vydaná v jiné věci týchž účastníků, byť by vycházela z téže smlouvy. Pravomoc orgánu k projednání a rozhodnutí věci musí být určena na základě obsahu podané žaloby, tj. na základě žalobních tvrzení a žalobního petitu. Soud, resp. jiný orgán, jemuž je návrh na zahájení řízení adresován, totiž musí bez

dalšího (např. bez nutnosti provádět ve věci dokazování) posoudit, zda má pravomoc v dané věci rozhodnout, nebo zda předmětná věc spadá do rozhodovací pravomoci jiného orgánu. V tomto ohledu nemohou být relevantní vyjádření žalovaného k podané žalobě či stav a vývoj jiných řízení probíhajících mezi týmiž účastníky sporu, ale výhradně obsah podané žaloby, resp. její petit.

Domáhá-li se tedy v projednávané věci žalobce po žalovaném na základě smlouvy o závazku veřejné služby zaplacení prokazatelné ztráty za rok 2005, tj. plnění z veřejnoprávní smlouvy, je k řízení o takovém nároku dána pravomoc správních orgánů podle § 159 až 170 správního řádu. Pro určení orgánu příslušného v dané věci rozhodnout nemůže být podstatné, že žalovaný v odporu proti platebnímu rozkazu vydanému Okresním soudem v České Lípě namítl absolutní neplatnost předmětné smlouvy o závazku veřejné služby, či že se žalovaný v jiné věci domáhá po žalobci vydání bezdůvodného obohacení a namítá absolutní neplatnost předmětné veřejnoprávní smlouvy.

Lze tak uzavřít, že předmětný spor mezi žalobkyní a žalovaným o zaplacení prokazatelně vzniklé ztráty za rok 2005 je sporem z veřejnoprávní smlouvy, k jehož řešení je povolán správní orgán, konkrétně Krajský úřad Libereckého kraje [§ 169 odst. 1 písm. d) správního řádu]. V rámci řešení předmětného sporu z veřejnoprávní smlouvy pak bude na správním orgánu, aby jako předběžnou otázku posoudil mj. vznik smlouvy o závazku veřejné služby, resp. její soulad s právními předpisy (§ 165 správního řádu), podle právní úpravy účinné v době uzavření této smlouvy (§ 182 odst. 2 správního řádu). Bude-li ke dni rozhodování správního orgánu existovat již pravomocný rozsudek soudů v občanském soudním řízení zabývající se otázkou platnosti předmětné smlouvy, měl by správní orgán takové rozhodnutí nepochybně zohlednit (§ 57 správního řádu) při současném respektování zákonných požadavků na přezkum veřejnoprávních smluv vymezených správním řádem (§ 165 odst. 7 ve spojení zejm. s § 94 odst. 4 a 5 správního řádu).

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc správního orgánu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Krajský úřad Libereckého kraje pokračovat v řízení o návrhu žalobkyně na zaplacení prokazatelné ztráty za rok 2005 vyplývajícího ze smlouvy o závazku veřejné služby k zajištění dopravní obslužnosti města Česká Lípa.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. března 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu